

Eschscholzia californica

Foto: Harrie de Vries

Nomenclatuur/etymologie

De botanische naam *Eschscholzia californica* werd voor het eerst beschreven door de Duitse schrijver en botanicus Adelbert von Chamisso. Hij vernoemde het geslacht *Eschscholzia* naar zijn vriend en collega Johann Friedrich von Eschscholtz, een Baltisch-Duitse arts en natuuronderzoeker die deelnam aan de wetenschappelijke expeditie van Otto von Kotzebue naar Californië en de Stille Oceaan aan het begin van de 19e eeuw. De soortnaam *californica* duidt op de herkomst van de plant, Californië, waar het de officiële staatsbloem is. De Nederlandse naam 'Slaapmutsje' verwijst naar het feit dat de komvormige bloem zich 's avonds sluit en weer opent bij zonsopgang. Een andere Nederlandse naam is Goudpapaver, vanwege de verwantschap met de klapproos en de goudgele tot oranje bloemkleur.

Taxonomie

- Rijk: *Plantae*
- Orde: *Ranunculales*
- Familie: *Papaveraceae*
- Geslacht: *Eschscholzia*
- Soort: *Eschscholzia californica*

Synoniemen

De soort *Eschscholzia californica* vertoont een aanzienlijke variatie, wat heeft geleid tot een groot aantal synoniemen door de geschiedenis heen. De Kew checklist vermeldt meer dan 90 synoniemen. Enkele heterotypische synoniemen zijn onder meer *Chelidonium multifidum*, *Chryseis californica* en diverse vroegere soorten of variëteiten zoals *Eschscholzia absinthifolia* en *Eschscholzia bernardina*. Er zijn ook homotypische synoniemen zoals *Chryseis californica* (Cham.) Lindl.

Variëteiten en cultivars

De plant kent een grote variatie in kleur en bloemvorm, wat resulteert in veel populaire cultivars die in de handel verkrijgbaar zijn, variërend van de oorspronkelijke gele en oranje kleuren tot roze, rood en crèmewit, en zowel enkelvoudige als gevulde bloemen. Enkele cultivars en variëteiten zijn:

- *Eschscholzia californica* 'Aurantiaca' (oranje)
- *Eschscholzia californica* 'Purple Gleam' (lila/paars)
- *Eschscholzia californica* 'Red Chief' (rood)
- *Eschscholzia californica* 'Carmine King' (donkerroze)
- *Eschscholzia californica* 'Alba' (crèmewit, vaak eenjarige)
- *Eschscholzia californica* 'XL Jelly Beans' (een mix met extra grote, gevulde bloemen in verschillende kleuren)
- *Eschscholzia californica* 'Dali' (gevuldbloemig)

Daarnaast zijn er twee geaccepteerde ondersoorten: *Eschscholzia californica* subsp. *californica* en *Eschscholzia californica* subsp. *mexicana* (Greene) C.Clark, met verdere variëteiten binnen deze ondersoorten.

Familie

Eschscholzia californica behoort tot de familie *Papaveraceae*, de papaverfamilie of klaproosfamilie.

Hoogte

Afhankelijk van de variëteit en de groeiomstandigheden wordt de plant gemiddeld tussen de 20 en 50 cm hoog. In gunstige omstandigheden kunnen uitschieters tot 60 cm voorkomen. Het is een laagblijvende plant met stengels die eerst liggend zijn en vervolgens rechtop gaan staan.

Bloemkleur

De wilde soort heeft zijdeachtige, goudgele tot oranje bloemen. Gecultiveerde variëteiten zijn verkrijgbaar in een breed scala aan kleuren, waaronder geel, oranje, wit, crème, roze, rood en mauve. De bloemen zijn komvormig en ongeveer 5 tot 7 cm groot.

Bladkleur

Het blad is fijn ingesneden, varenachtig en heeft een karakteristieke grijsgroene tot blauwgroene kleur.

Bloeiperiode

De plant heeft een lange bloeiperiode, meestal van juni tot september, afhankelijk van de zaaitijd. Vroege zaai (in de herfst of vroeg in het voorjaar) resulteert in een eerdere en langere bloei.

Standplaats

Eschscholzia californica prefereert een warme, zonnige en beschutte standplaats. Het is een zeer droogteresistente plant die goed gedijt op arme, goed doorlatende, zandige of stenige grond. Het verdraagt geen natte voeten of schaduw en is zeer geschikt voor rotstuinen en droge, zonnige perken.

Herkomst

De plant is van nature afkomstig uit het westen van Noord-Amerika, voornamelijk in Californië (waar het de staatsbloem is) tot in Washington en Mexico. Het groeit in graslanden, struikgewas en woestijngebieden tot op hoogtes van 2000 meter.

Soort gewas

In warmere klimaten is *Eschscholzia californica* een kortlevende vaste plant of tweejarige, maar in Nederland en België wordt het meestal als een gemakkelijk uitzaaiende, vorstbestendige eenjarige plant gekweekt (*hardy annual*).

Vermeerderingswijze

De meest gebruikelijke en succesvolle methode is directe zaai op de definitieve standplaats, van maart tot eind mei. Omdat de plant een penwortel vormt, houdt hij niet van verplanten. De zaden kunnen ook in de nazomer of herfst worden gezaaid voor een vroege bloei in het daaropvolgende jaar. De plant zaait zichzelf gemakkelijk uit.

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl

Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>

Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Klimaatzone

De plant wordt geclassificeerd als vorstbestendige eenjarige (*hardy annual*) en kan lichte vorst verdragen tot -5 graden Celsius. In mildere klimaten is het een kortlevende vaste plant. Het is geschikt voor USDA zones 6 tot 10, maar wordt in koudere zones als eenjarige gekweekt.

Insecten

Eschscholzia californica is een uitstekende drachtplant en een belangrijke bron van stuifmeel. Het wordt veel bezocht en bevrucht door bijen, waaronder honingbijen en wilde bijen, en hommels.

Bronvermelding

<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:30043364-2>

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Slaapmutsje>

<https://groe.nl/tuin/tuinplanten/zaad-bestellen/zaad-bestellen-van-eschscholzia-californica>

<https://www.medibib.be/blog/slaapmutsje-goudpapaver-eschscholzia-californica>

<https://bijenplanten.ontwikkelcentrum.nl/plant/Plant%20428>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	Genoemd naar J.F. von Eschscholtz, <i>californica</i> verwijst naar Californië (oorsprong)
Taxonomie	Rijk <i>Plantae</i> , Familie <i>Papaveraceae</i> , Geslacht <i>Eschscholzia</i> , Soort <i>Eschscholzia californica</i>
Synoniemen	Meer dan 90 synoniemen, waaronder <i>Chryseis californica</i> en diverse eerdere variëteiten
Variëteiten en cultivars	<i>E. californica</i> 'Aurantiaca', 'Purple Gleam', 'Red Chief', 'Carmine King', 'Alba', 'XL Jelly Beans', 'Dali' (gevuld)
Familie	<i>Papaveraceae</i> (Papaverfamilie/Klaproosfamilie)
Hoogte	20 tot 50 cm
Bloemkleur	Wilde vorm: goudgeel tot oranje. Cultivars: geel, wit, roze, rood, mauve, vaak tweekleurig
Bladkleur	Grijsgroen tot blauwgroen, fijn ingesneden
Bloeiperiode	Juni tot september (lange bloei)
Standplaats	Volle zon, beschut, zeer goed doorlatende, arme, zandige/stenige grond, droogteresistent
Herkomst	Westelijk Noord-Amerika (Californië tot Mexico)
Soort gewas	Eenjarige, vorstbestendige plant (<i>hardy annual</i>), in milde klimaten kortlevende vaste plant
Vermeerderingswijze	Directe zaai ter plaatse (vroeg zaai voor lange bloei), zaait gemakkelijk uit
Klimaatzone	USDA zones 6 tot 10 (meestal als eenjarige gekweekt)
Insecten	Zeer goede drachtplant en stuifmeelbron voor bijen, wilde bijen en hommels